

Valerica CELMARE*

INTERESELE ADULȚILOR CU VÂRSTE ÎNTRE 41 ȘI 60 DE ANI CU PRIVIRE LA UTILIZAREA SERVICIILOR DE BIBLIOTECĂ PUBLICĂ

Abstract

The reading interests of adults aged between 41 and 60 and public library services

This article presents the conclusions of a study carried out in Galați County to investigate the interest of adults between the ages of 41 and 60 in the use of public library services. The main issues discussed were: the quality of the users of public library services, (adults in the age category mentioned), the frequency of using such public library services and the availability for use of such services.

Keywords: public library, public library services, user of public library services, needs relating to the use of public library services

PREMISELE STUDIULUI

Cercetarea de față a fost realizată în cadrul Proiectului „Centru de excelență care oferă servicii pentru adulți, cu vârsta cuprinsă între 41 și 60 de ani”, derulat de Biblioteca „V. A. Urechia” Galați și finanțat de IREX prin programul național *Biblionet*, linia de finanțare „Bibliotecile județene: Centre de excelență”.

Scopul proiectului a fost crearea și implementarea unui serviciu destinat adulților șomeri și casnici cu vârste cuprinse între 41 și 60 de ani, în vederea creșterii calității vieții sociale a acestora. Prin înființarea serviciului 40+, Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați și-a propus să obțină următoarele rezultate:

- creșterea gradului de bunăstare a adulților cu vârste de 41-60 de ani, care vor beneficia de activitățile programului;
- dobândirea experienței în lucrul cu adulții din categoria de vârstă amintită, astfel încât să poată fi organizate în viitor și alte servicii pentru aceștia;

---

* Lector univ. dr., Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
Analele Universității Dunărea de Jos din Galați, fasc. XX, Sociologie, nr. 9, 2014, pp. 5-31.

- diversificarea serviciilor pentru adulți și adaptarea permanentă la nevoile acestei categorii de populație;
- conștientizarea rolului bibliotecii publice în comunitate și creșterea gradului de vizibilitate al acesteia;
- creșterea numărului de beneficiari adulți, cu vârste cuprinse între 41 și 60 de ani și a interesului acestora pentru serviciile bibliotecilor publice.

Inițierea unui astfel de proiect, destinat adulților șomeri și casnici, cu vârste cuprinse între 41 și 60 de ani, are loc în contextul actual de redefinire a rolului bibliotecilor publice în societate. Dacă serviciile bibliotecilor tradiționale se axau, în principal, pe împrumutul cărților la domiciliu sau organizarea unor evenimente culturale, bibliotecile moderne se conturează ca spații dinamice, în care se oferă o gamă diversificată de programe, începând cu cele de instruire tehnologică sau cu cele de socializare și încheind cu activitățile de recreere (Anghelescu și Dediu, 2010, pp. 10-11). În ce privește componenta educativă a serviciilor de bibliotecă, se impune soluționarea unei nevoi din ce în ce mai intense de informare și instruire, manifestată în rândul populației. Astfel, în condițiile în care tot mai multe persoane resimt necesitatea învățării continue, este absolut obligatoriu ca bibliotecile publice să-și asume calitatea de centre educaționale, culturale și informaționale, oferind indivizilor și grupurilor sociale, condițiile de bază pentru învățarea pe tot parcursul vieții, câștigarea independenței în luarea deciziilor și dezvoltarea culturală” (www.prolibro.wordpress.com, vizitat la data de 02.06.2013). O componentă importantă a serviciilor educaționale desfășurate de bibliotecile publice o constituie programele destinate adulților, în cadrul cărora se facilitează accesul acestora la diverse forme de învățământ la distanță, se acordă oportunități de instruire sau se pun la dispoziție informații cu privire la formarea profesională (Dediu, 2012, pp. 61-62).

Aționând în baza principiului egalității de șanse, bibliotecile publice devin, totodată, centre sociale ce au drept scop ameliorarea diferențelor sociale și combaterea marginalizării sociale, fiind agenți esențiali în promovarea bunăstării sociale și în activitatea de incluziune socială a categoriilor defavorizate (Dediu, 2012, pp. 64-65).

O altă activitate de bază a bibliotecilor moderne este aceea de a atrage noi utilizatori către serviciile de bibliotecă (Dediu, 2012, p. 111). Este dovedit faptul că ponderea cea mai mare în numărul utilizatorilor o au tinerii și că adulții frecventează în număr mai scăzut bibliotecile publice. Din acest motiv, cointeresarea utilizatorilor adulți prin programe personalizate și adaptate

nevoilor lor, constituie una din preocupările centrale în programele de marketing ale bibliotecilor publice (Dediu, 2012, pp. 48-49).

În efortul ei de a se alinia la noile exigențe din domeniul serviciilor pentru adulți, Biblioteca „V. A. Urechia” din Galați își propune, printre alte direcții de acțiune, explorarea nevoii pe care o resimte categoria adulților cu vârste de 41-60 de ani, din județul Galați, cu privire la utilizarea serviciilor de bibliotecă. Studiul de față nu reprezintă altceva, decât concretizarea acestei inițiative de a sonda domeniile de interes ale populației adulte, în vederea adaptării serviciilor de bibliotecă potrivit cu dinamica orientărilor din teren.

SCOPUL CERCETĂRII

Studiul de față are în vedere investigarea preocupărilor și intereselor pe care le au adulții cu vârste între 41 și 60 de ani, în vederea adaptării serviciilor de bibliotecă la nevoile acestora și creșterii numărului de utilizatori din categoria menționată, pentru serviciile bibliotecilor publice.

OBIECTIVELE SPECIFICE

Obiectivele studiului sunt:

- O1: identificarea nevoilor pe care le are populația studiată cu privire la utilizarea serviciilor de bibliotecă.
- O2: evaluarea accesului pe care îl are populația studiată la serviciile bibliotecilor publice.
- O3: evaluarea accesului pe care îl are populația studiată la alte surse de informare.
- O4: evaluarea disponibilității adulților cu vârste cuprinse între 41-60 de ani, de a utiliza serviciile bibliotecilor publice, în vederea creșterii calității vieții lor.

IPOTEZELE CERCETĂRII

- I1: În condițiile unui nivel de instruire ridicat, persoanele adulte resimt mai mult nevoia de utilizare a serviciilor de bibliotecă ce vizează perfecționarea, în comparație cu persoanele ce au un nivel scăzut al studiilor.
- I2: În condițiile implicării în angajamente profesionale, adulții resimt o mai mare nevoie de a utiliza serviciile de bibliotecă destinate perfecționării, față de persoanele care nu au angajamente ce implică obligativitatea.
- I3: În situația inexistenței unei necesități pentru utilizarea serviciilor de perfecționare, adulții nu vor avea disponibilitatea de a utiliza serviciile bibliotecilor publice.

- I4: Lipsa disponibilității de timp și a capacității de a se descurca într-o bibliotecă sunt direct proporționale cu absența disponibilității de a utiliza serviciile bibliotecilor publice.
- I5: Sexul și mediul de proveniență constituie factori ce influențează disponibilitatea adulților de a accesa serviciile de bibliotecă.
- I6: Accesul la internet și biblioteca personală, ca surse alternative de informare, se află în relație directă cu absența nevoii de utilizare a serviciilor de bibliotecă.

ASPECTE LEGATE DE UNIVERSUL CERCETĂRII

Perioada și locul cercetării

Cercetarea de față s-a realizat în perioada martie – mai 2013, în județul Galați, având drept scop, analiza intereselor pe care le au adulții cu vârste cuprinse între 41-60 de ani, cu privire la utilizarea serviciilor de bibliotecă.

Considerații privind eșantionarea

Pentru constituirea eșantionului, am utilizat următorii parametri:

- *totalul populației cu vârsta cuprinsă între 41-60 de ani din județul Galați,*
- *un nivel de încredere de 95% și*
- *o eroare de +/- 5%.*

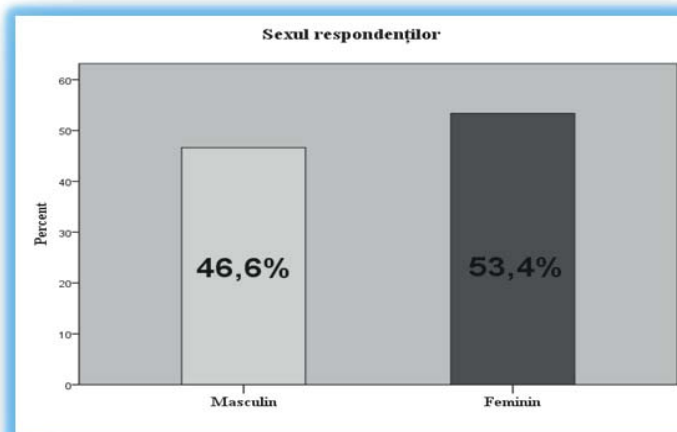
În urma procedurilor de calculare a eșantionului a rezultat un lot de 384 de adulți din categoria de vârstă amintită, domiciliați în județul Galați, mediul urban și rural. Localitățile în care s-a desfășurat studiul sunt: municipiul Galați, orașul Tecuci și comunele Matca, Pechea, Liești și Ivești.

Structura eșantionului

Pentru definirea structurii eșantionului, am utilizat ca indicatori referențiali ce pot determina sau influența opinia respondenților, următoarele elemente: *sexul, mediul de proveniență, nivelul de instruire și implicarea în angajamente profesionale.*

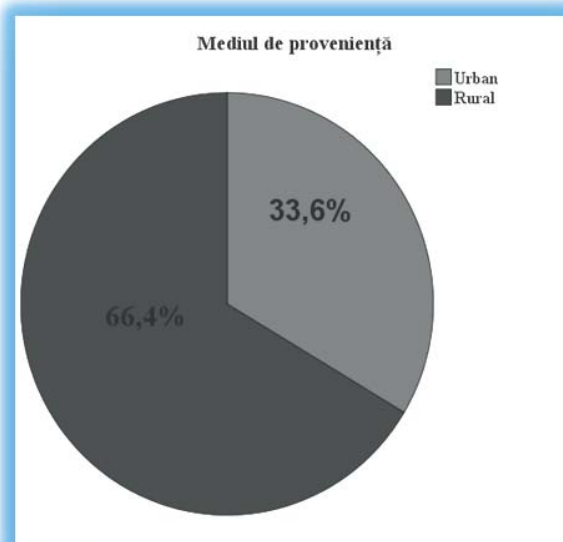
Caracteristicile eșantionului sunt redată în reprezentările grafice de mai jos. Astfel, în ce privește *numărul și structura respondenților în funcție de sex*, menționăm că au participat la studiu 179 bărbați (46,6%) și 205 femei (53,4%), așa cum este ilustrat în *Graficul nr. 1.*

Graficul nr. 1. Ponderea respondenților în funcție de sex

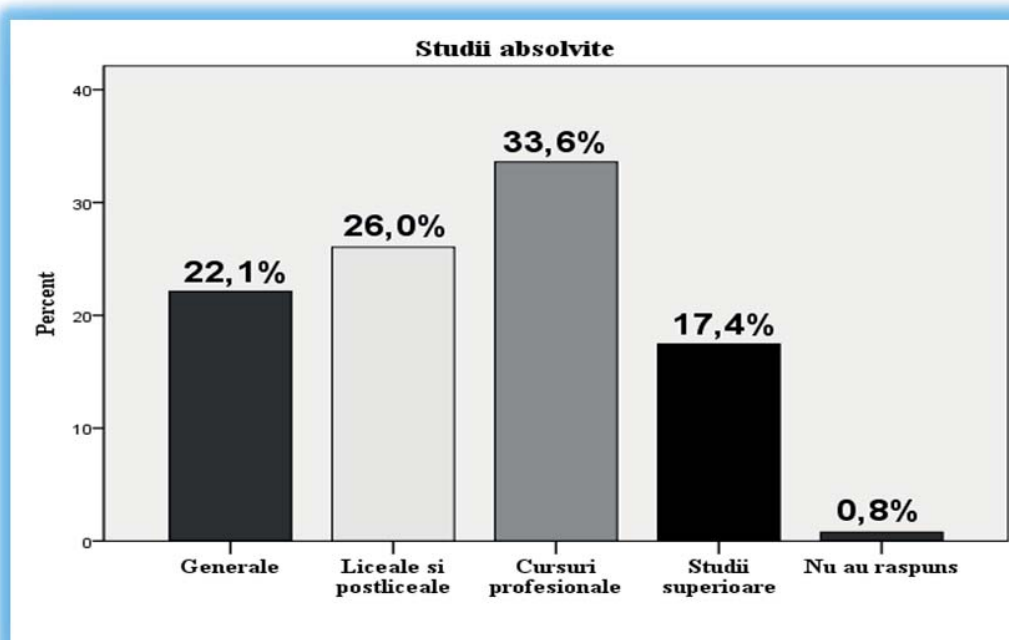
Dacă ne raportăm la *structura eșantionului pe medii de proveniență*, se poate observa că 33,6% dintre respondenți sunt din mediul urban, iar 66,4% provin din mediul rural, așa cum indică *Graficul nr. 2*.

Graficul nr. 2. Structura eșantionului pe medii de proveniență

Structura *studiilor absolvite* de respondenți, reflectă o pondere mai mare a persoanelor cu *studii medii*. Astfel, cel mai mare procent este reprezentat de absolvenții de cursuri profesionale (33,6%), apoi de cei care au terminat studii liceale și postliceale (26,0%). Respondenții care au doar studii generale înregistrează un procent de 22,1%, iar cei cu studii superioare au cea mai mică pondere în eșantion (17,4%), după cum este înfățișat și în *Graficul nr. 3*. Un procent de 0,8% dintre cei chestionați nu au oferit nici un răspuns cu privire la nivelul studiilor pe care le-au absolvit.

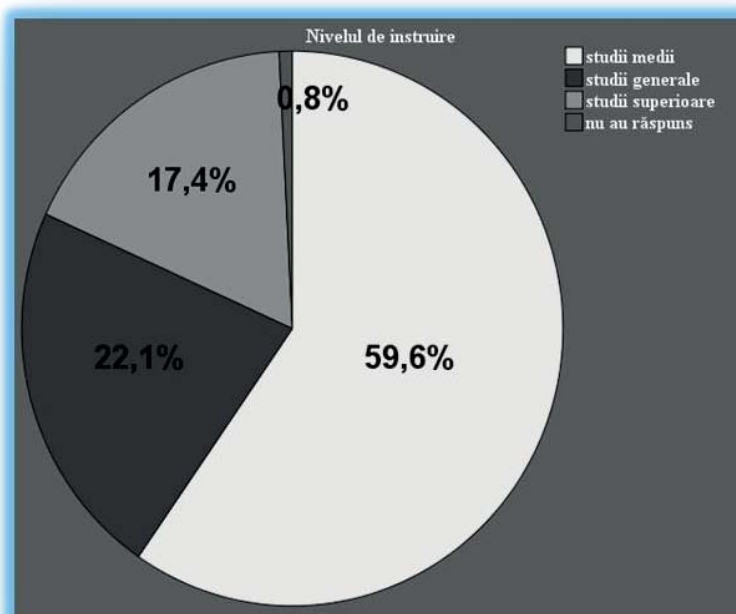
Graficul nr. 3. Structura eșantionului în funcție de studiile absolvite de respondenți

Pentru a corela nevoile resimțite de adulți cu nivelul studiilor absolvite, am procedat la recodificarea acestei variabile după criteriul *nivelului de instruire*, obținând trei categorii de respondenți: cei care au absolvit *studii generale*, cei cu *studii medii* și cei cu *studii superioare*. Eșantionul structurat după noul indice referențial este reflectat în *Graficul nr. 4*. Se remarcă astfel, o pondere de 59,6%

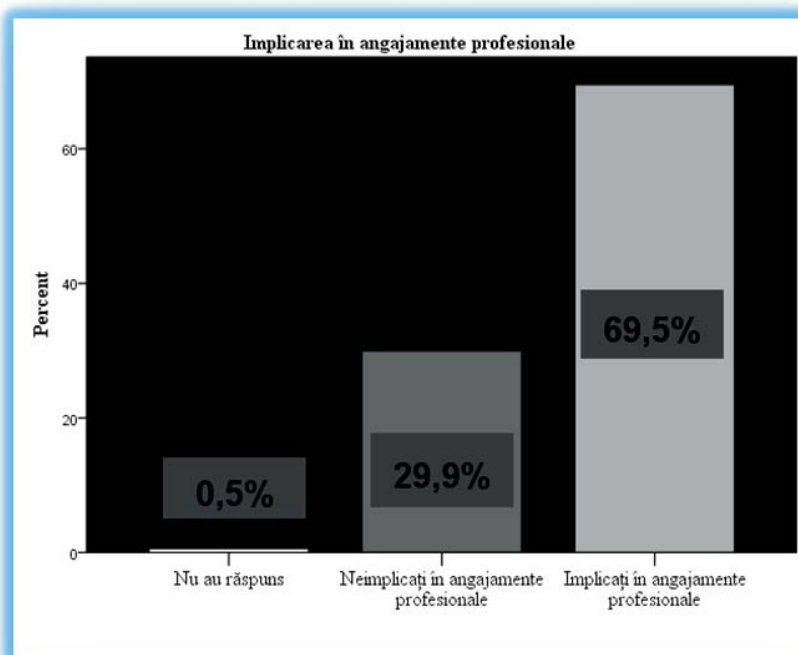
a adulților cu studii medii, un procent de 22,1% a celor cu studii generale și o proporție de 17,4% a adulților cu studii superioare.

Graficul nr. 4. Structura eșantionului după nivelul de instruire

Pentru a analiza *nevoile respondenților în funcție de ocupații*, am codificat răspunsurile tuturor participanților la studiu, grupându-le în două categorii: *cei neimplicați în angajamente profesionale*, unde am inclus casnicii, șomerii și pensionarii și *cei implicați în angajamente profesionale*, unde au fost incluși toți ceilalți respondenți, care desfășoară activități remunerate, indiferent de tipul angajamentului. Graficul nr. 5 ilustrează structura eșantionului în funcție de noul indice: 69,5% dintre respondenți sunt implicați în angajamente profesionale, 29,9% subiecți nu au astfel de angajamente și 0,5% dintre participanții la studiu nu au răspuns la întrebarea privind ocupația.

Graficul nr. 5. Structura eșantionului în funcție de implicarea în angajamente profesionale

ELEMENTE DE METODOLOGIE A CERCETĂRII

Modalități de culegere a datelor din teren

Pentru realizarea studiului de față am aplicat *metoda analizei prin chestionar*. A fost întocmit, în acest scop, un instrument de culegere a informațiilor și anume *chestionarul*.

Chestionarul a fost adresat unui lot de 384 de adulți cu vârste de 41-60 de ani din județul Galați și a avut drept scop investigarea intereselor pe care le au aceștia cu privire la utilizarea serviciilor de bibliotecă.

După proiectare, chestionarul a fost pretestat pe un lot de 10 persoane alese din grupul țintă al studiului, cu reședința în orașul Galați și comuna Matca. În urma pretestării nu au fost depistate probleme legate de conținut, înțelegere, formă, modalități de răspuns sau de altă natură.

Sistemul de indicatori

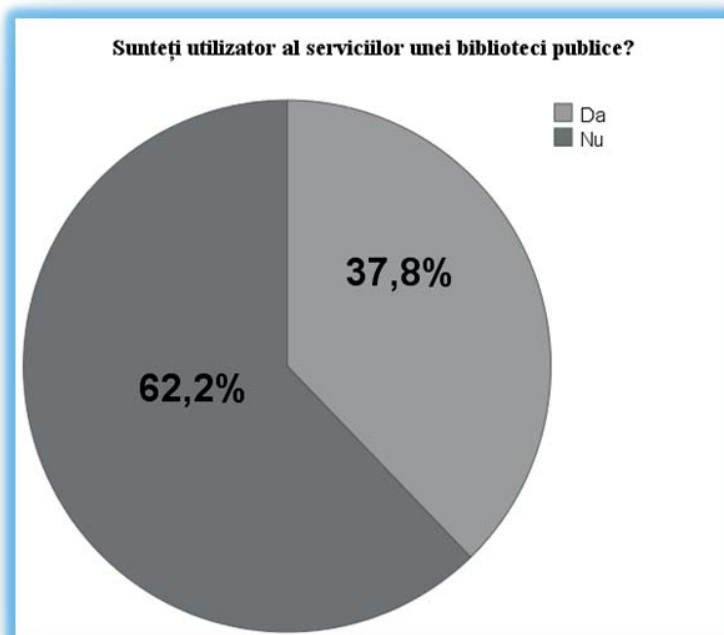
Sistemul de indicatori propus în analiza intereselor și preocupărilor, este clădit în funcție de două dimensiuni principale (care au calitatea de variabile dependente) și anume: utilizarea serviciilor de bibliotecă și interesele și nevoile privitoare la serviciile de bibliotecă. Ca variabile independente au fost utilizați următorii indicatori: sexul, localitatea, mediul de proveniență, nivelul de instruire și implicarea în angajamente profesionale.

ANALIZA ȘI INTERPRETAREA DATELOR

Analiza datelor a fost realizată cu ajutorul programului de statistică SPSS, în urma elaborării unei baze de date specifice acestui studiu.

Calitatea de utilizatori ai bibliotecilor publice a fost investigată prin întrebările 1 și 2 din chestionar. La prima întrebare, „Sunteți utilizator al serviciilor unei biblioteci publice?”, un procent de 62,2% dintre respondenți au declarat că nu accesează astfel de servicii, în timp ce 37,8% dintre cei intervievați, au răspuns afirmativ.

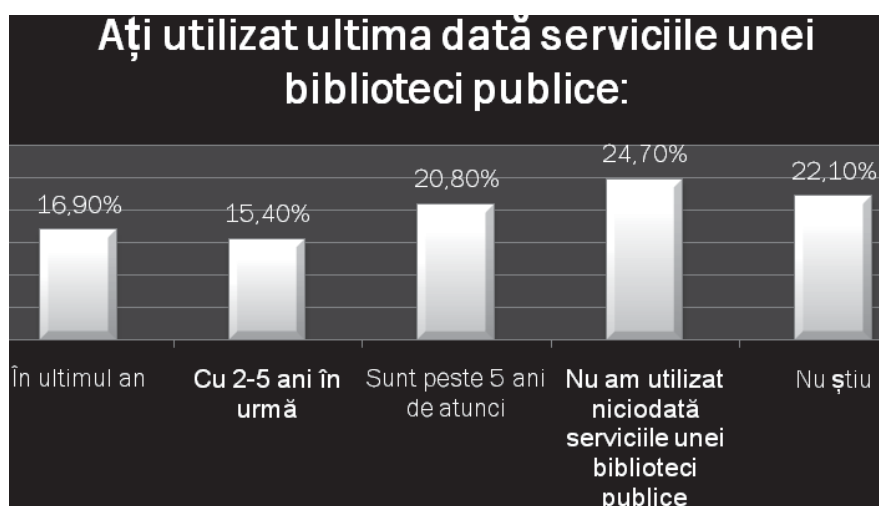
Graficul nr. 6. Calitatea de utilizatori ai serviciilor de bibliotecă publică

În ce privește *bibliotecile publice pe care le frecventează*, cele mai multe răspunsuri (58,6%) au indicat *nefrecventarea bibliotecilor* de către adulții interogați.

Frecvența utilizării serviciilor de bibliotecă a fost investigată prin întrebările 3 și 4 din chestionar. La întrebarea „*Când ați utilizat ultima dată serviciile unei biblioteci publice?*”, 16,9% din cei intervievați au răspuns că au accesat serviciile de bibliotecă în ultimul an, 15,4% au utilizat astfel de servicii cu 2-5 ani în urmă, 20,8% din participanții la studiu au declarat că sunt mai mult de cinci ani de când au apelat la serviciile bibliotecilor, iar 24,7% nu au utilizat niciodată serviciile respective. Un procent semnificativ, de 22,1% respondenți, au declarat că nu știu când au mers ultima dată la o bibliotecă publică.

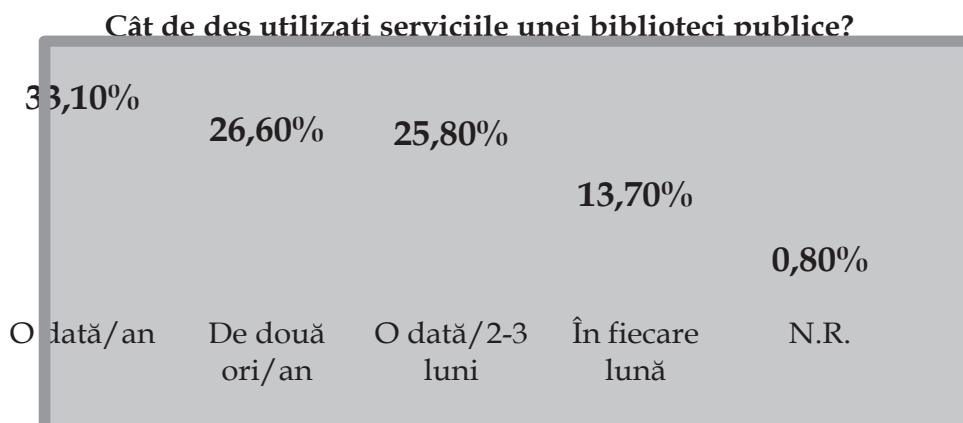
Graficul nr. 7. *Perioada ultimei utilizări a serviciilor de bibliotecă*

Întrebarea „*Cât de des utilizați serviciile unei biblioteci publice?*” a fost adresată numai participanților la studiu care au declarat, la întrebarea 3 („*Când ați utilizat ultima dată serviciile unei biblioteci publice?*”) că au mers la bibliotecă în ultimii cinci ani (respectiv *varianta 1 de răspuns*, „*În ultimul an*”, și *varianta a doua de răspuns*, „*Cu 2-5 ani în urmă*”). Dintre aceștia, 33,1% declară că apelează la serviciile bibliotecii o dată/an, 26,6% frecventează biblioteca de două ori/an, 25,8% merg la bibliotecă o dată/2-3 luni, iar 13,7% accesează lunar serviciile

bibliotecilor publice. Un procent de 0,8% dintre respondenți nu au răspuns la această întrebare.

Graficul nr. 8. Frecvența accesării serviciilor de bibliotecă

În ce privește motivele pentru care adulții nu utilizează serviciile bibliotecii, sau le utilizează foarte rar, pe primul loc se situează lipsa de timp și oboseala acumulată peste zi (28,2% răspunsuri), pe locul doi se află utilizarea altor surse de informare (20,8% răspunsuri), pe locul trei, distanța mare dintre domiciliu și sediul bibliotecii (9,3% răspunsuri), iar pe locul patru, necunoașterea posibilităților de accesare a resurselor unei biblioteci (9,2%). Procente mai mici înregistrează răspunsurile ce vizează programul neadaptat nevoilor personale (7,1%), absența nevoii de informare sau documentare (5,4%), lipsa atracției către lectură (4,5%), mijloacele materiale vechi, neadaptate nevoilor actuale de informare ale utilizatorilor (3,6%), lipsa de informații privitor la existența bibliotecilor în localitatea de domiciliu (3,3%) și neplăcerile întâlnite la bibliotecă (1,4%).

Tabelul nr. 1. Motivele neutilizării sau utilizării rare a serviciilor de bibliotecă

Care sunt motivele pentru care nu utilizați sau utilizați rar serviciile bibliotecilor publice?		Răspunsuri		Procente din cazuri
		Număr	Procente	
Motivații neutilizare bibliotecă ^a	Nu am nevoie de informare/documentare	31	5,4%	8,1%
	Nu îmi place să citesc, biblioteca este pentru copii	26	4,5%	6,8%
	Utilizez alte surse de informare/documentare (internet, mass-media, biblioteca personală, persoane specializate)	120	20,8%	31,2%
	Nu am timp și nici energie ca să mai merg la bibliotecă	163	28,2%	42,4%
	Locuiesc departe de bibliotecă	54	9,3%	14,1%
	Programul este neadaptat nevoilor personale/nu este respectat	41	7,1%	10,7%
	Am avut deseori neplăceri la bibliotecă (lipsa de amabilitate a bibliotecarului, condiții neadecvate de studiu sau așteptări prea lungi)	8	1,4%	2,1%
	Mijloacele de documentare și materialele nu corespund nevoilor mele de informare	21	3,6%	5,5%
	Nu știu să utilizez resursele bibliotecii	53	9,2%	13,8%
	Nu știu de existența vreunei biblioteci publice în localitatea mea	19	3,3%	4,9%
	Alte motive. Precizați	4	0,7%	1,0%
	Nu am motive. Utilizez des acest tip de servicii	36	6,2%	9,4%
	Nu au răspuns	2	0,3%	0,5%
Total	578	100,0%	150,5%	

Alte motivații invocate de către respondenți, fac referire la *vârsta înaintată* a celor în cauză, *materialele documentare vechi* ale bibliotecilor, sau *deținerea unei biblioteci personale*.

Pentru *evaluarea nevoii de utilizare a serviciilor de bibliotecă*, am luat în considerare cele *șase nevoi ale adulților*, pe care le descrie IFLA/UNESCO (*International Federation of Library Associations and Institutions*) în legătură cu serviciile de bibliotecă publică (2001, pp. 28-29) și anume: *nevoia de învățare pe tot parcursul vieții*, *nevoia de informare*, *nevoia de recreere*, *nevoia de a se implica în programe pentru folosul comunității*, *nevoia de implicare în activități culturale și nevoia de lectură recreațională*. Pe lângă acestea, am mai adăugat încă *două nevoi speciale*, ce vizează *serviciile adresate persoanelor cu dizabilități și persoanelor aflate în dificultate*, conform principiilor de egalitate și acces pentru toți, trasate de IFLA/UNESCO (*International Federation of Library Association and Institutions*, 2001, pp. 8-9).

Întrebările 7, 8, 9, 10, 11 și 12 din chestionar investighează în ce măsură, sunt resimțite cele opt nevoi la nivelul populației studiate și care sunt particularitățile acestor nevoi, pentru adulții cu vârste cuprinse între 41 și 60 de ani din județul Galați. Astfel, la întrebarea „Care dintre următoarele arii de activitate ale unei biblioteci publice considerați că ar fi utile pentru dumneavoastră?”, pe primul loc s-a situat *componenta de informare pe diverse domenii de interes* (18,9% răspunsuri), pe locul doi, *serviciile de educație și sprijin profesional* (18,6% răspunsuri), iar pe locul trei, *serviciile de petrecere a timpului liber* (14,1% răspunsuri). Un procent semnificativ de respondenți (11,4%) consideră că nu au nevoie de nici unul dintre domeniile de activitate ale bibliotecilor publice.

Tabelul nr. 2. Nevoile legate de utilizarea serviciilor de bibliotecă

Care dintre următoarele arii de activitate ale unei biblioteci publice considerați că ar fi utile pentru dumneavoastră?		Răspunsuri		Procente din cazuri
		Număr	Procente	
Arii de activitate considerate utile ^a	Educație și sprijin profesional	116	18,6%	30,2%
	Informare pe diverse domenii de interes	118	18,9%	30,7%
	Petrecerea timpului liber	88	14,1%	22,9%
	Recrutarea și implicarea cetățenilor în programe de voluntariat pentru folosul comunității	37	5,9%	9,6%

	Desfășurare de activități culturale	35	5,6%	9,1%
	Promovarea lecturii ca activitate recreativă	46	7,4%	12,0%
	Acordare de servicii speciale pentru persoanele cu dizabilități	26	4,2%	6,8%
	Acordare de servicii sociale pentru persoanele aflate în situații de dificultate	36	5,8%	9,4%
	Nici una	71	11,4%	18,5%
	Nu știu	49	7,9%	12,8%
	Altele. Precizați	1	0,2%	0,3%
Total		623	100,0%	162,2%

În ce privește *disponibilitatea de a utiliza serviciile de bibliotecă*, majoritatea respondenților manifestă interes pentru *serviciile de împrumut la domiciliu* (14,2% răspunsuri) și pentru *sesiunile de informare pe diferite domenii* (14,2% răspunsuri). Un procent foarte mare de respondenți (13,5% răspunsuri înregistrate) nu doresc să utilizeze nici un serviciu oferit de bibliotecă.

Tabelul nr. 3. Disponibilitatea de a utiliza serviciile bibliotecilor publice

Selectați din lista de mai jos, serviciile de bibliotecă pe care ați dori să le utilizați:		Răspunsuri		Procente din cazuri
		Număr	Procente	
disponibilitatea de utilizare servicii ^a	Împrumut la domiciliu (cărți, reviste, CD-uri, DVD-uri)	100	14,2%	26,0%
	Împrumut la sală sau consultare (cărți, reviste, CD-uri, DVD-uri)	28	4,0%	7,3%
	Acces la internet	48	6,8%	12,5%
	Informații/Referințe prin email, messenger	31	4,4%	8,1%
	Acces la documente electronice și biblioteci online	50	7,1%	13,0%
	Acces la programe de aplicație (Word, Excel)	15	2,1%	3,9%
	Cursuri pe diferite teme: utilizarea calculatorului și a internetului, antreprenariat, limbi străine etc.	68	9,6%	17,7%

Sesiuni de informare pe diferite domenii: sănătate, alimentație, drepturile consumatorului, bugetul familiei etc.	100	14,2%	26,0%
Ateliere pentru dezvoltarea abilităților practice (cosmetic, design interior, confecționare diferite obiecte manuale etc.)	47	6,7%	12,2%
Cluburi recreative	51	7,2%	13,3%
Șezători	17	2,4%	4,4%
Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen	95	13,5%	24,7%
Nu știu	55	7,8%	14,3%
Total	705	100,0%	183,6%

Disponibilitatea de a participa la cursuri este reflectată în Tabelul nr. 4. Astfel, cei mai mulți adulți (19,4%) doresc să urmeze cursuri sanitare și de prim-ajutor, un procent de 17,6% din respondenți nu doresc să urmeze nici un fel de cursuri, iar alții preferă cursuri pentru învățarea unor limbi străine (16,6%). Pentru cursurile de inițiere în utilizarea calculatorului și a internetului au optat 15,8% din respondenți, iar pentru cursurile de antreprenariat au optat 14,7% din respondenți. Un procent important de respondenți manifestă interes pentru cursurile de educație parentală (11,3%).

Tabelul nr. 4. Disponibilitatea de a participa la cursuri organizate de bibliotecă

La care din următoarele cursuri organizate de bibliotecă ați fi interesat să participați?		Răspunsuri		Procente din cazuri
		Număr	Procente	
Cursuri ^a	Cursuri pentru inițierea în utilizarea calculatorului și a internetului	78	15,8%	20,3%
	Cursuri pentru învățarea unor limbi străine	82	16,6%	21,4%
	Cursuri pentru a învăța cum să-mi deschid și să-mi gestionez propria afacere	73	14,7%	19,0%
	Cursuri sanitare și de prim-ajutor	96	19,4%	25,0%

	Cursuri de educație parentală	56	11,3%	14,6%
	Nici unul	87	17,6%	22,7%
	Nu știu	13	2,6%	3,4%
	Altele. Precizați	10	2,0%	2,6%
Total		495	100,0%	128,9%

Pentru testarea ipotezelor am folosit analiza de corelație Bravais-Pearson și testul Independent Samples T Test (Testul T al eșantioanelor independente).

În cazul ipotezei H1, „În condițiile unui nivel de instruire ridicat, persoanele adulte resimt mai mult nevoia de utilizare a serviciilor de bibliotecă ce vizează perfecționarea, în comparație cu persoanele ce au un nivel scăzut al studiilor”, analiza de corelație indică o relație directă și semnificativă între nivelul de instruire și nevoia adulților de a utiliza serviciile de bibliotecă ce vizează perfecționarea, ceea ce semnifică o creștere a acestei nevoi, în raport direct cu nivelul de instruire ridicat (a se vedea Tabelul nr. 5).

Tabelul nr. 5. Gradele de corelație dintre nevoile de utilizare a serviciilor ce vizează perfecționarea și nivelul de instruire

		Nivelul de instruire
Educație și sprijin profesional	Coeficient de corelație Pearson	.307**
	Prag de semnificație (bidirecționat)	.000
Informare pe diverse domenii de interes	Coeficient de corelație Pearson	.307**
	Prag de semnificație (bidirecționat)	.000
Nivelul de instruire	Coeficient de corelație Pearson	1
	Prag de semnificație (bidirecționat)	

Testul Independent Samples T indică, de asemenea, faptul că nivelul de instruire influențează nevoia de accesare a serviciilor de perfecționare, care este semnificativ mai mare la persoanele cu un grad de instruire ridicat. În Tabelul nr. 7 este reflectat testul *t* al eșantioanelor independente pentru nevoia de perfecționare, realizat în două grupuri statistice (în grupul statistic 1 se testează diferențele dintre nevoile resimțite de persoanele cu studii generale și cele cu

studii medii, iar în grupul statistic 2 sunt testate nevoile percepute de adulții cu studii medii, în raport cu cei cu studii superioare). Valorile testului *t* pentru eșantioane independente ($t(312)=3,35$ pentru $p<0,001$; $t(312)=4,04$ pentru $p<0,01$; $t(294)=4,34$ pentru $p<0,01$ și $t(294)=3,83$ pentru $p<0,01$), argumentează confirmarea ipotezei I1. Valorile mediei din Tabelul nr. 6 indică, de asemenea, că persoanele cu studii superioare resimt în număr mai mare necesitatea de a utiliza serviciile de bibliotecă destinate perfecționării.

Tabelul nr. 6. Media eșantioanelor

Statistici de grup						
		nivelul de instruire	Număr	Media	Deviația standard	Deviația standard pentru populațiile din care provin grupurile
Grup statistic 1	Educație și sprijin profesional	studii generale	85	.13	.338	.037
		studii medii	229	.29	.454	.030
	Informare pe diverse domenii de interes	studii generale	85	.12	.324	.035
		studii medii	229	.31	.462	.031
Grup statistic 2	Educație și sprijin profesional	studii medii	229	.29	.454	.030
		studii superioare	67	.58	.497	.061
	Informare pe diverse domenii de interes	studii medii	229	.31	.462	.031
		studii superioare	67	.57	.499	.061

Tabelul nr. 7. Testul Independent Samples T pentru Ipoteza I1

Testul t al eșantioanelor independente
--

Grup statistic		Testul lui Levene pentru egalitatea varianțelor		t-testul pentru egalitatea mediilor						
		Valoarea testului F (Fisher)	Pragul de semnificație	Valoarea testului t	Gradele de libertate pentru valoarea lui t	Prag de semnificație (bidirecționat)	Diferența dintre medii	Deviația standard	95% Intervalul de încredere a diferenței	
									Limita inferioară	Limita superioară
Grup statistic 1	Educație și sprijin profesional	48.333	.000	-2.937	312	.004	.159	.054	-0.265	-0.052
				-3.354	201.152	.001	.159	.047	-0.252	-0.065
	Informare pe diverse domenii de interes	72.763	.000	-3.451	312	.001	.188	.054	-0.295	-0.081
				-4.040	213.565	.000	.188	.047	-0.280	-0.096
Grup statistic 2	Educație și sprijin profesional	9.987	.002	-4.561	294	.000	.294	.064	-0.421	-0.167
				-4.340	100.424	.000	.294	.068	-0.428	-0.160
	Informare pe diverse domenii de interes	8.823	.003	-4.002	294	.000	.261	.065	-0.390	-0.133
				-3.834	101.332	.000	.261	.068	-0.397	-0.126

Modul în care *nevoia de utilizare a serviciilor de perfecționare* este influențată de *implicarea în angajamente profesionale*, este ilustrat în Tabelul nr. 8. Testul *t* pentru eșantioane independente ($t(380)=2,27$ pentru $p<0,05$ și $t(380)=2,08$ pentru $p<0,05$) confirmă faptul că există diferențe semnificative Analele Universității Dunărea de Jos din Galați, fasc. XX, Sociologie, nr. 9, 2014, pp. 5-31.

între cele două eșantioane (cei implicați în angajamente profesionale și cei neimplicați în angajamente profesionale). Media eșantioanelor, din *Tabelul nr. 9* arată valori mai mari pentru adulții implicați în angajamente profesionale, ceea ce înseamnă că aceștia resimt în număr mai mare necesitatea de a utiliza serviciile de bibliotecă destinate perfecționării. Așadar, ipoteza I2, „În condițiile implicării în angajamente profesionale, adulții resimt o mai mare nevoie de a utiliza serviciile de bibliotecă ce au în vedere perfecționarea, față de persoanele care nu au angajamente ce implică obligativitatea”, se confirmă.

Tabelul nr. 8. Testul Independent Samples T pentru Ipoteza I2

Testul t al eșantioanelor independente									
	Testul lui Levene pentru egalitatea varianțelor		t-testul pentru egalitatea mediilor						
	Valoarea testului F (Fisher)	Pragul de semnificație	Valoarea testului t	Gradele de libertate pentru valoarea lui t	Prag de semnificație (bidirecționat)	Diferența dintre medii	Deviația standard	95% Intervalul de încredere a diferenței	
								Limita inferioară	Limita superioară
Educație și sprijin profesional	23.212	.000	-2.172	380	.030	-.111	.051	-.211	-.011
			-2.278	241.887	.024	-.111	.049	-.207	-.015
Informare pe diverse domenii de interes	19.292	.000	-1.995	380	.047	-.102	.051	-.203	
			-2.081	238.842	.038	-.102	.049	-.199	-.005

Tabelul nr. 9. Media eșantioanelor

Statistici de grup					
	Implicarea în angajamente	Număr	Media	Deviatia Standard	Deviația standard pentru populațiile din care provin grupurile
Educație și sprijin profesional	Neimplicați în angajamente profesionale	115	.23	.420	.039
	Implicați în angajamente profesionale	267	.34	.474	.029
Informare pe diverse domenii de interes	Neimplicați în angajamente profesionale	115	.23	.426	.040
	Implicați în angajamente profesionale	267	.34	.474	.029

Pentru a testa ipoteza I3 „În situația inexistenței unei necesități pentru utilizarea serviciilor de perfecționare, adulții nu vor avea disponibilitatea de a utiliza serviciile bibliotecilor publice”, am luat în considerare indicele implicării în angajamente profesionale și pe cel al nivelului de instruire, deoarece, conform primelor două ipoteze, ei constituie contextul ce determină nevoia de utilizare a serviciilor de perfecționare desfășurate de biblioteci, la adulți. Prin urmare, lipsa implicării în angajamente profesionale, determină absența disponibilității adulților de a utiliza serviciile de bibliotecă, fapt argumentat de testul t al eșantioanelor independente prin următoarele valori: $t(380)=2,30$ pentru $p<0,05$ (a se vedea Tabelul nr. 11).

Media eșantioanelor, înregistrează, de asemenea, valori mai mari la grupul celor neimplicați în angajamente profesionale, ceea ce arată că cei mai mulți adulți care nu au disponibilitatea de a utiliza serviciile bibliotecii, provin din acest eșantion (a se vedea Tabelul nr. 10).

Tabelul nr. 10. Media eșantioanelor

Statistici de grup					
	Implicarea în angajamente profesionale	Număr	Media	Deviația Standard	Deviația standard pentru populațiile din care provin grupurile
Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen	Neimplicați în angajamente profesionale	115	.33	.472	.044
	Implicați în angajamente profesionale	267	.21	.411	.025

Tabelul nr. 11. Testul Independent Samples T pentru prima parte a ipotezei I3

Testul t al eșantioanelor independente									
	Testul lui Levene pentru egalitatea varianțelor		t-testul pentru egalitatea mediilor						
	Valoarea testului F (Fisher)	Pragul de semnificație	Valoarea testului t	Gradele de libertate pentru valoarea lui t	Prag de semnificație (bidirecționat)	Diferența dintre medii	Deviația standard	95% Intervalul de încredere a diferenței	
								Limita inferioară	Limita superioară
Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen	19.697	.000	2.438	380	.015	.117	.048	.023	.211
			2.306	191.533	.022	.117	.051	.017	.217

Nivelul de instruire este, de asemenea, un factor care influențează disponibilitatea adulților de a utiliza serviciile de bibliotecă. Valorile testului t al eșantioanelor independente $t(312)=5,06$ pentru $p<0,01$, demonstrează acest

Analele Universității Dunărea de Jos din Galați, fasc. XX, Sociologie, nr. 9, 2014, pp. 5-31.

lucru, iar valorile mediei de la cele două eșantioane indică faptul că adulții cu un nivel al studiilor mai scăzut, sunt mai puțin disponibili de a utiliza serviciile de bibliotecă (a se vedea *Tabelele nr. 12 și 13*).

Tabelul nr. 12. Media eșantioanelor

Statistici de grup					
	Nivelul de instruire	Număr	Media	Deviatia Standard	Deviația standard pentru populațiile din care provin grupurile
Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen	Studii generale	85	.52	.503	.055
	Studii medii	229	.21	.408	.027

Tabelul nr. 13. Testul Independent Samples T pentru partea a doua a ipotezei I3

Testul t al eșantioanelor independente									
	Testul lui Levene pentru egalitatea varianțelor		t-testul pentru egalitatea mediilor						
	Valoarea testului F (Fisher)	Pragul de semnificație	Valoarea testului t	Gradele de libertate pentru valoarea lui t	Prag de semnificație (bidirecționat)	Diferența dintre medii	Deviația standard	95% Intervalul de încredere a diferenței	
								Limita inferioară	Limita superioară
Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen	42.585	.000	5.570	312	.000	.308	.055	.199	.417
			5.065	127.285	.000	.308	.061	.188	.428

Ipoteza I4, „Lipsa disponibilității de timp și a capacității de a se descurca într-o bibliotecă sunt direct proporționale cu absența disponibilității de a utiliza serviciile bibliotecilor publice”, a fost testată prin calcularea coeficientului de corelație Bravais-Pearson.

Tabelul nr. 14. Corelația dintre lipsa capacității de a se descurca în bibliotecă și a disponibilității de timp, cu absența disponibilității de a utiliza serviciile bibliotecii

Corelații		Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen
Nu am timp și nici energie ca să mai merg la bibliotecă	Coeficient de corelație Pearson	.020
	Prag de semnificație (bidirecționat)	.690
	N	384
Nu știu să utilizez resursele bibliotecii	Coeficient de corelație Pearson	.138**
	Prag de semnificație (bidirecționat)	.007
	N	384
Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen	Coeficient de corelație Pearson	1
	Prag de semnificație (bidirecționat)	
	N	384

O ușoară tendință de asociere, unde $r=0,138$ pentru $p<0,01$, se înregistrează doar în relația dintre incapacitatea adulților de a se descurca în bibliotecă și lipsa de disponibilitate pentru utilizarea serviciilor de bibliotecă, ceea ce înseamnă că există o tendință slabă ca la o populație în care numărul adulților care nu știu să utilizeze resursele bibliotecii este mai mare, absența disponibilității de a accesa serviciile bibliotecilor, să fie mai mare. Lipsa de timp nu se corelează cu

absența disponibilității de utilizare a serviciilor de bibliotecă, ceea ce denotă că această ipoteză nu se confirmă.

Ipoteza I5, „Sexul și mediul de proveniență constituie factori ce influențează disponibilitatea adulților de a accesa serviciile de bibliotecă”, a fost verificată prin utilizarea testului *t* al eșantioanelor independente. Conform acestui test, unde $t(382)=4,95$ pentru $p<0,001$, există diferențe semnificative între femei și bărbați în ce privește disponibilitatea de utilizare a serviciilor de bibliotecă. Astfel, după cum se poate remarca în Tabelul nr. 16, numărul bărbaților care nu doresc să acceseze serviciile bibliotecilor publice este mai mare decât cel al femeilor.

Tabelul nr. 15. Testul Independent Samples T pentru prima parte a ipotezei I5

Testul eșantioanelor independente									
	Testul lui Levene pentru egalitatea varianțelor		t-testul pentru egalitatea mediilor						
	Valoarea testului F (Fisher)	Pragul de semnificație	Valoarea testului t	Gradele de libertate pentru valoarea lui t	Prag de semnificație (bidirecționat)	Diferența dintre medii	Deviația standard	95% Intervalul de încredere a diferenței	
								Limita inferioară	Limita superioară
Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen	103.753	.000	5.060	382	.000	.217	.043	.133	.301
			4.958	322.772	.000	.217	.044	.131	.303

Tabelul nr. 16. Media eșantioanelor

Statistici de grup					
	Sexul	Număr	Media	Deviația Standard	Deviația standard pentru populațiile din care provin grupurile
Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen	Masculin	179	.36	.482	.036
	Feminin	205	.15	.354	.025

Mediul de proveniență constituie și el un factor de influență a disponibilității de utilizare a serviciilor de bibliotecă. Între adulții care provin din mediul rural și cei din mediul urban, există diferențe semnificative în ce privește disponibilitatea. Cu $t(382)=5,213$ pentru $p<0,01$ se certifică și partea a doua a ipotezei I5. Media eșantioanelor arată că în mediul rural se află un număr mai mare de persoane care nu doresc să acceseze resursele bibliotecii decât în mediul urban (a se vedea Tabelele 17 și 18).

Tabelul nr. 17. Media eșantioanelor

Statistici de grup					
	Mediul de proveniență	Număr	Media	Deviatia Standard	Deviația standard pentru populațiile din care provin grupurile
Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen	Urban	129	.11	.312	.027
	Rural	255	.32	.466	.029

Tabelul nr. 18. Testul Independent Samples T pentru partea a doua a ipotezei I5

Testul eşantioanelor independente									
	Testul lui Levene pentru egalitatea varianțelor		t-testul pentru egalitatea mediilor						
	Valoarea testului F (Fisher)	Pragul de semnificație	Valoarea testului t	Gradele de libertate pentru valoarea lui t	Prag de semnificație (bidirecționat)	Diferența dintre medii	Deviația standard	95% Intervalul de încredere a diferenței	
								Limita inferioară	Limita superioară
Nu doresc să utilizez nici un serviciu de acest gen	125.637	.000	-4.596	382	.000	-.209	.046	-.299	-.120
			-5.213	353.261	.000	-.209	.040	-.288	-.130

Ultima ipoteză vizează legătura existentă între accesul adulților la serviciile de internet sau deținerea unei biblioteci personale și lipsa disponibilității de a utiliza serviciile de bibliotecă: „I6, Accesul la internet și bibliotecă personală, ca surse alternative de informare, se află în relație directă cu absența nevoii de utilizare a serviciilor de bibliotecă”. Pentru testarea acestei prezumții am apelat tot la analiza coeficientului de corelație Bravais-Pearson, în care se observă o asocieră medie, respectiv ușoară, dar invers proporțională între variabile. Astfel, la un coeficient de corelație $r = -0,351$, unde $p < 0,01$, respectiv $r = -0,184$, unde $p < 0,01$, constatăm că pe măsură ce crește numărul adulților care au acces la internet sau care dețin bibliotecă personală, scade numărul celor care nu consideră că ar avea nevoie de serviciile de bibliotecă. Prin urmare, această ipoteză nu se confirmă.

Tabelul nr. 19. Corelația dintre accesul la internet și deținerea unei biblioteci personale, cu nevoia de a utiliza serviciile de bibliotecă

		Nici una
Nici una	Coeficient de corelație Pearson	1
	Prag de semnificație (bidirecționat)	
	N	384
Internet	Coeficient de corelație Pearson	-.351**
	Prag de semnificație (bidirecționat)	.000
	N	384
Biblioteca personală	Coeficient de corelație Pearson	-.184**
	Prag de semnificație (bidirecționat)	.000
	N	384

BIBLIOGRAFIE

- Agencia Națională Pentru Sprijinirea Tinerilor, 2005, *Identificarea nevoilor de informare și de alte servicii pentru tineri*, București.
- Anghelescu, Hermina G. B.; Dediu, Liviu-Iulian, 2010, *Manual pentru cursul Dezvoltarea serviciilor de bibliotecă*, ANBPR, București.
- Dediu, Liviu-Iulian, 2012, *Managementul serviciilor pentru utilizatori în bibliotecile contemporane*, ANBPR, București.
- International Federation of Library Associations and Institutions, 2001, *The Public Library Service: IFLA/UNESCO guidelines for development*, K. G. Saur, München.

REFERINTE ELECTRONICE

www.prolibro.wordpress.com, (02.06.2013).